

USTAWA

z dnia 25 lipca 1985 r.

o jednostkach badawczo-rozwojowych

(tekst jednolity)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Jednostkami badawczo-rozwojowymi, w rozumieniu ustawy, są państwowe jednostki organizacyjne wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, tworzone w celu prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, których wyniki powinny znaleźć zastosowanie w określonych dziedzinach gospodarki narodowej i życia społecznego.

2. Jednostkami badawczo-rozwojowymi są:

- 1) instytuty naukowo-badawcze;
- 2) ośrodki badawczo-rozwojowe, centralne laboratoria i inne jednostki organizacyjne, których podstawowym zadaniem jest prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1.
3. Jednostki badawczo-rozwojowe posiadają osobowość prawną.
4. Jednostki badawczo-rozwojowe mają prawo używania okrągłej pieczęci z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i nazwą jednostki badawczo-rozwojowej w otoku.

5. Przepisów ustawy nie stosuje się do instytutów naukowych szkół wyższych i placówek Polskiej Akademii Nauk.

Art. 2. 1. Do zadań jednostek badawczo-rozwojowych w szczególności należy:

- 1) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, przystosowanie wyników prowadzonych prac do zastosowania w praktyce oraz upowszechnianie wyników tych prac;
- 2) realizacja zadań związanych z prowadzonymi przez nią badaniami naukowymi lub pracami rozwojowymi, określonych w statucie jednostki.

2. Jednostki badawczo-rozwojowe posiadające odpowiednie warunki materialne i techniczne mogą prowadzić szkolenia specjalistyczne oraz różne formy kształcenia ustawicznego.

3. Jednostki badawczo-rozwojowe prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych uczestniczą w systemie ochrony zdrowia.

4. Jednostki badawczo-rozwojowe mogą prowadzić inną niż określona w ust. 1 pkt 1 działalność gospodarczą na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.¹⁾), w zakresie i formach określonych w statutach tych jednostek.

5. Działalność gospodarcza, o której mowa w ust. 4, jest wydzielona pod względem finansowym i rachunkowym z działalności określonej w ust. 1.

Art. 3. Jednostka badawczo-rozwojowa może być utworzona, jeżeli:

- 1) zaistnieje potrzeba prowadzenia w danej dziedzinie działalności, o której mowa w art. 2 ust. 1;
- 2) zostanie zapewniona niezbędna, odpowiadająca przedmiotowi i zakresowi jej działania:
  - a) liczba pracowników o odpowiednich kwalifikacjach,
  - b) aparatura badawcza, laboratoryjna, potencjał informacyjny oraz sprzęt techniczny i inne niezbędne warunki materialno-techniczne.

Art. 4. 1. Przedmiot i zakres działania jednostki badawczo-rozwojowej, jej nazwę i siedzibę oraz ministra sprawującego nad nią nadzór określa akt o jej utworzeniu.

2. Organ tworzący jednostkę badawczo-rozwojową wyposaża ją w środki niezbędne do prowadzenia działalności określonej w akcie o utworzeniu jednostki.

3. Szczegółowy przedmiot i zakres działania jednostki badawczo-rozwojowej określa statut uchwalony przez radę naukową po zaopiniowaniu przez zakładowe organizacje związkowe i zatwierdzony przez ministra sprawującego nadzór nad tą jednostką.

3a. Pierwszy statut nowo utworzonej jednostce badawczo-rozwojowej oraz statut jednostce badawczo-rozwojowej powstałej w wyniku połączenia lub podziału jednostek badawczo-rozwojowych nadaje minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową. Pierwszy statut obowiązuje do czasu zatwierdzenia przez ministra sprawującego nadzór statutu uchwalonego w trybie ust. 3.

4. Strukturę organizacyjną jednostki badawczo-rozwojowej odpowiadającą jej przedmiotowi i zakresowi działania określa regulamin organizacyjny ustalony przez dyrektora, po zasięgnięciu opinii rady naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych.

Art. 5. 1. Jednostki badawczo-rozwojowe mogą utworzyć Radę Główną Jednostek Badawczo-Rozwojowych, zwaną dalej "Radą Główną", jako wybieralny organ przedstawicielski tych jednostek.

2. Rada Główna działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

3. Kadencja Rady Głównej trwa 3 lata.

4. Rada Główna składa się z 31 członków wybieranych przez elektorów.

5. Elektorzy wybierani są przez rady naukowe jednostek badawczo-rozwojowych spośród pracowników tych jednostek. Rada naukowa jednostki badawczo-rozwojowej zatrudniającej do 300 pracowników wybiera jednego elektora, a jednostki zatrudniającej powyżej 300 pracowników - dwóch elektorów.

6. Rada Główna opracowuje opinie i postulaty w sprawach polityki naukowej i naukowo-technicznej państwa oraz w sprawach warunków i zasad działania jednostek badawczo-rozwojowych, które przedstawia w szczególności Radzie Ministrów, ministrowi właściwemu do spraw nauki oraz innym ministrom.

Rozdział 2

Tworzenie, łączenie, podział, przekształcanie i likwidacja jednostek badawczo-rozwojowych

Art. 6. 1. Rada Ministrów tworzy, w drodze rozporządzenia, jednostki badawczo-rozwojowe mające międzyresortowy lub wielogałęziowy zakres działania, z uwzględnieniem przepisów art. 3 i art. 4 ust. 1 i 2.

2. Właściwy minister w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych tworzy, w drodze rozporządzenia, inne jednostki badawczo-rozwojowe niż określone w ust. 1, z uwzględnieniem przepisów art. 3 i art. 4 ust. 1 i 2.

Art. 7. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa może być łączona, dzielona, reorganizowana lub likwidowana, jeżeli minister sprawujący nadzór nad jednostką uzna to za uzasadnione merytorycznie, organizacyjnie lub finansowo.

2. Minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych z własnej inicjatywy po zaopiniowaniu przez radę naukową jednostki albo na wniosek dyrektora lub rady naukowej jednostki badawczo-rozwojowej, w drodze rozporządzenia, przeprowadza jej połączenie, podział, reorganizację lub likwidację.

3. Jednostka powstała w wyniku połączenia lub jednostka, do której włączono inną jednostkę lub jednostki, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem były łączone jednostki. Na jednostkę przechodzą z mocy ustawy uprawnienia i obowiązki jednostki badawczo-rozwojowej wynikające z decyzji administracyjnych.

Art. 8. (uchylony).

Art. 9. (uchylony).

Art. 9a. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa, nieposiadająca statusu państwowego instytutu badawczego, w drodze rozporządzenia ministra sprawującego nad nią nadzór, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, może być:

- 1) przekształcona w instytut Polskiej Akademii Nauk - po podjęciu uchwały w tej sprawie przez Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w trybie określonym w art. 38 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 75, poz. 469, z późn. zm.²⁾);
- 2) włączona do państwowej szkoły wyższej - po uzgodnieniu z właściwymi organami szkoły wyższej oraz z ministrem sprawującym nadzór nad tą szkołą;
- 3) włączona do instytutu Polskiej Akademii Nauk - po uzgodnieniu z dyrektorem tego instytutu oraz z Prezesem Polskiej Akademii Nauk.

2. Przekształcenie jednostki badawczo-rozwojowej w instytut Polskiej Akademii Nauk lub jej włączenie do państwowej szkoły wyższej albo do instytutu Polskiej Akademii Nauk przeprowadza minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową z własnej inicjatywy albo na wniosek dyrektora lub rady naukowej tej jednostki.

3. Wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego jednostki badawczo-rozwojowej:

- 1) przekształconej w instytut Polskiej Akademii Nauk lub włączonej do takiego instytutu - następuje na wniosek dyrektora instytutu Polskiej Akademii Nauk;
- 2) włączonej do państwowej szkoły wyższej - następuje na wniosek rektora tej szkoły.

4. Do jednostki badawczo-rozwojowej przekształconej w instytut Polskiej Akademii Nauk, włączonej do uczelni publicznej lub do instytutu Polskiej Akademii Nauk stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu jednostek badawczo-rozwojowych.

5. Jednostka powstała w wyniku przekształcenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki jednostki badawczo-rozwojowej. Na jednostkę przechodzą z mocy ustawy uprawnienia i obowiązki jednostki badawczo-rozwojowej wynikające z decyzji administracyjnych.

Art. 9b. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa, dla której przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o zmianie ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. Nr 103, poz. 1100) funkcje organu założycielskiego pełniła Krajowa Rada Spółdzielcza, może być przekształcona w spółdzielnię pracy.

2. Majątek jednostki badawczo-rozwojowej przekształconej w spółdzielnię pracy wchodzi w skład funduszu zasobowego tej spółdzielni.

3. Do przekształcenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 7.

Art. 10. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa może podlegać komercjalizacji i prywatyzacji.

2. Do komercjalizacji i prywatyzacji jednostki badawczo-rozwojowej stosuje się przepisy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, z zastrzeżeniem ust. 3, 3a, 4 oraz art. 10a i 10b.

3. Komercjalizacja jednostki badawczo-rozwojowej może nastąpić na wniosek:

- 1) dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, złożony po zasięgnięciu opinii rady naukowej,
- 2) ministra, który sprawuje nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową, po zasięgnięciu opinii rady naukowej

- złożony w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki.

3a. Decyzję o prywatyzacji bezpośredniej jednostki badawczo-rozwojowej może podjąć z własnej inicjatywy albo na wniosek dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, złożony po zasięgnięciu opinii rady naukowej, minister, który sprawuje nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki.

4. Do pracowników jednostki badawczo-rozwojowej przekształconej w spółkę handlową stosuje się art. 23¹ Kodeksu pracy.

5. (uchylony).

Art. 10a. W spółkach powstałych w wyniku przekształcenia jednostek badawczo-rozwojowych, które chcą kontynuować dotychczasową działalność, można powołać radę naukową.

Art. 10b. 1. Do rady naukowej spółki, o której mowa w art. 10a, należy:

- 1) przedkładanie władzom spółki propozycji perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej;
- 2) przeprowadzanie postępowania o nadanie tytułu naukowego na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 3) przeprowadzanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych w zakresie posiadanych uprawnień;

- 4) opiniowanie kierunkowych planów tematycznych i finansowych spółki;
  - 5) opiniowanie regulaminu organizacyjnego spółki;
  - 6) opiniowanie kwalifikacji osób zatrudnionych na stanowiskach pracowników naukowych i naukowo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych osób.
2. Do rady naukowej spółki stosuje się art. 24 ust. 3-5 i art. 25-27.

Art. 11. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe warunki i tryb łączenia, podziału, reorganizacji i likwidacji jednostek badawczo-rozwojowych, uwzględniając w szczególności sposób komisyjnego ustalania stanu majątkowego i organizacyjno-prawnego jednostki, sposób uregulowania zobowiązań oraz zabezpieczenie uprawnień pracowniczych.

Art. 11a. 1. W stosunku do jednostek badawczo-rozwojowych, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 3, oraz jednostek nieprowadzących działalności, o której mowa w art. 2 ust. 4, może być ogłoszona upadłość.

2. Z dniem ogłoszenia upadłości jednostki badawczo-rozwojowej:

- 1) minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową odwołuje dyrektora;
- 2) rada naukowa ulega rozwiązaniu.

3. Minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową, w drodze decyzji, zawiesza postępowanie likwidacyjne jednostki badawczo-rozwojowej z dniem uzyskania informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości jednostki badawczo-rozwojowej.

4. Z dniem ogłoszenia upadłości likwidowanej jednostki badawczo-rozwojowej postępowanie likwidacyjne podlega umorzeniu.

5. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535, z późn. zm.³⁾).

Art. 11b. Aparatura badawcza zakupiona przez jednostkę ze środków budżetowych przeznaczonych na naukę jest wyłączona z postępowania likwidacyjnego i upadłościowego i podlega przekazaniu innej jednostce naukowej. Proces przekazania powinien być monitorowany przez ministra sprawującego nadzór nad jednostką.

Art. 12. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Jednostka badawczo-rozwojowa uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

Rozdział 2a

Państwowy instytut badawczy

Art. 12a. 1. Instytut naukowo-badawczy spełniający warunki określone w art. 3 może otrzymać status państwowego instytutu badawczego, jeżeli zaistnieje potrzeba powierzenia temu instytutowi do wykonywania w sposób ciągły zadań określonych w art. 12b.

2. Nadanie statusu państwowego instytutu badawczego może być dokonane na wniosek ministra sprawującego nadzór nad instytutem naukowo-badawczym, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw nauki oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć ocenę dotychczasowej działalności instytutu naukowo-badawczego, ze szczególnym uwzględnieniem informacji o prowadzonych badaniach naukowych i pracach rozwojowych oraz o ich wynikach, liczbie zatrudnionych pracowników i ich kwalifikacjach oraz o stanie majątkowym tego instytutu, umożliwiającym właściwą realizację zadań, o których mowa w art. 12b.

3a. Na wniosek ministra nadzorującego jednostkę badawczo-rozwojową jednostce może być nadany status państwowego instytutu badawczego bez potrzeby ustanowienia wieloletniego programu, o którym mowa w art. 12b.

4. Państwowy instytut badawczy, na zasadzie wyłączności, używa w nazwie określenia "Państwowy Instytut Badawczy".

5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, dokonuje nadania instytutowi naukowo-badawczemu

statusu państwowego instytutu badawczego, uwzględniając w szczególności wymagania, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2, oraz określając zakres zadań tego instytutu, źródła finansowania i wskazując dysponentów środków budżetowych przeznaczonych na realizację tych zadań.

6. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może dokonać pozbawienia statusu państwowego instytutu badawczego, jeżeli ustały przyczyny uzasadniające nadanie tego statusu albo gdy instytut nie wykonuje powierzonych mu zadań.

Art. 12b. 1. Do zadań państwowego instytutu badawczego należy wykonywanie:

- 1) zadań określonych w art. 2 ust. 1 oraz
- 2) zadań szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, których wykonanie jest niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, obronności i bezpieczeństwa kraju, działania wymiaru sprawiedliwości oraz dziedzictwa narodowego, edukacji i kultury oraz jakości życia obywateli, dotyczących:
  - a) opracowywania i opiniowania standardów w zakresie rynku pracy, ochrony pracy i zabezpieczenia społecznego, ochrony zdrowia, ochrony środowiska, gospodarki żywnościowej, gospodarki przestrzennej, gospodarki bogactwami i zasobami naturalnymi, bezpieczeństwa technicznego, energetycznego i bezpieczeństwa transportu oraz standardów produktów, procesów i usług, a także warunków przestrzegania tych standardów,
  - b) monitoringu i zapobiegania skutkom zjawisk i wydarzeń mogących stwarzać zagrożenie publiczne, w tym zapobiegania skutkom katastrof naturalnych lub technicznych, noszących znamiona klęski żywiołowej.

2. Zakres zadań państwowego instytutu badawczego, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ustala Rada Ministrów w wieloletnich programach, ustanawianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.⁴⁾).

Rozdział 3

Zasady gospodarki jednostek badawczo-rozwojowych

Art. 13. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia ogólnonarodowego oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania.

2. (uchylony).

3. W przypadku likwidacji jednostki badawczo-rozwojowej, o której mowa w art. 1 ust. 1, jej majątek, po zaspokojeniu wierzycieli, staje się własnością Skarbu Państwa, a o jego przeznaczeniu decyduje minister sprawujący nadzór nad tą jednostką, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

4. (uchylony).

5. Podstawą gospodarki jednostki badawczo-rozwojowej jest plan rzeczowo-finansowy ustalany przez dyrektora, po zaopiniowaniu przez radę naukową.

6. Sprawozdanie finansowe jednostki badawczo-rozwojowej zatwierdza minister sprawujący nadzór nad tą jednostką.

Art. 13a. 1. Do czynności prawnych w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych jednostki badawczo-rozwojowej o wartości rynkowej mienia przekraczającej równowartość w złotych kwoty 50.000 euro, obliczonej na podstawie średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski według stanu z dnia wystąpienia o zgodę, stosuje się przepisy art. 5a-5c ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.⁵⁾).

2. Jednostka badawczo-rozwojowa sprzedaje lub odpłatnie oddaje do używania innym podmiotom, na podstawie umów prawa cywilnego, składniki aktywów trwałych w drodze publicznego przetargu na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981, z późn. zm.⁶⁾).

3. Jednostka badawczo-rozwojowa zgłasza ministrowi sprawującemu nad nią nadzór zamiar dokonania czynności prawnej, mającej za przedmiot mienie jednostki zaliczone zgodnie z odrębnymi przepisami do aktywów trwałych o wartości rynkowej wyższej niż równowartość 6.000 euro, lecz niższej

niż określona w ust. 1, polegającej na:

- 1) wniesieniu do spółki lub fundacji;
  - 2) dokonaniu darowizny;
  - 3) nieodpłatnym oddaniu do używania innym podmiotom w drodze umów prawa cywilnego.
4. Minister sprawujący nadzór może, w terminie miesiąca od dnia otrzymania zgłoszenia, nie wyrazić zgody na dokonanie czynności prawnej objętej zamiarem.
5. Czynności prawne, dokonane z naruszeniem przepisów określonych w ust. 2 i 3, są nieważne.

Art. 14. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa występuje w obrocie we własnym imieniu i na własny rachunek.

2. Jednostka badawczo-rozwojowa pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów.

3. Jednostka badawczo-rozwojowa odpowiada za swoje zobowiązania.

4. Jednostka badawczo-rozwojowa nie odpowiada za zobowiązania Skarbu Państwa ani innych osób prawnych. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania jednostki badawczo-rozwojowej, z zastrzeżeniem ust. 4a.

4a. Niewykonane zobowiązania likwidowanej jednostki badawczo-rozwojowej, o której mowa w art. 2 ust. 3, oraz likwidowanej jednostki nieprowadzącej działalności, o której mowa w art. 2 ust. 4, obciążają Skarb Państwa.

5. Jednostka badawczo-rozwojowa może osiągać przychody z tytułu wdrażania i upowszechniania wyników swojej działalności oraz uczestniczyć w efektach ekonomicznych powstałych z tego tytułu na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

6. Jednostka badawczo-rozwojowa może uzyskiwać przychody z dotacji budżetowej zgodnie z odrębnymi przepisami, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. Państwowy instytut badawczy otrzymuje dotację celową na dofinansowywanie realizacji zadań, o których mowa w art. 12b ust. 1 pkt 2. Wysokość dotacji jest określana w ustawie budżetowej, na wniosek właściwych dysponentów części budżetowych.

8. Jednostki badawczo-rozwojowe, z wyłączeniem jednostek, o których mowa w art. 2 ust. 3, mogą w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki, za zgodą ministra sprawującego nadzór, tworzyć spółki kapitałowe, obejmować lub nabywać udziały lub akcje w takich spółkach oraz osiągać przychody z tego tytułu.

9. Jednostka badawczo-rozwojowa jest obowiązana uzyskać zgodę ministra sprawującego nad nią nadzór na dokonanie czynności prawnych wynikających z uprawnień właścicielskich.

10. Czynność prawna dokonana z naruszeniem obowiązku, o którym mowa w ust. 8 i 9, jest nieważna.

Art. 15. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa tworzy i dysponuje funduszem jednostki badawczo-rozwojowej.

2. Jednostka badawczo-rozwojowa tworzy zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2a. Jednostka badawczo-rozwojowa tworzy zakładowy fundusz nagród.

3. Jednostka badawczo-rozwojowa może tworzyć fundusz wdrożeniowy ze środków przekazanych jej na podstawie umów przez przedsiębiorców wdrażających wyniki prac naukowych lub prac rozwojowych tej jednostki.

4. Niewykorzystane w danym roku kalendarzowym środki funduszy jednostki badawczo-rozwojowej przechodzą na rok następny.

Art. 16. Jednostka badawczo-rozwojowa, w ramach posiadanych możliwości finansowych oraz na podstawie obowiązujących przepisów o wynagradzaniu, ustala samodzielnie wielkość środków na wynagrodzenia.

Art. 17. Wysokość wynagrodzenia dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej ustala organ sprawujący nadzór nad tą jednostką.

Art. 18. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa jest zwolniona z podatków na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Zwolnieniu nie podlega działalność, o której mowa w art. 2 ust. 4.

3. Do jednostki badawczo-rozwojowej nie stosuje się przepisów ustawy - Prawo zamówień publicznych w zakresie zamówień, niezbędnych do realizacji umów cywilnoprawnych na badania naukowe, prace rozwojowe albo na wytwarzanie unikatowej aparatury naukowo-badawczej, urządzeń lub materiałów finansowanych z przychodów jednostki w związku z wykonywaniem tych umów, z wyłączeniem przychodów pochodzących z budżetu państwa oraz budżetu Unii Europejskiej.

Art. 18a. 1. Jednostki badawczo-rozwojowe są zwolnione z opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy, z wyjątkiem części tych gruntów wykorzystywanej wyłącznie do działalności gospodarczej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Jednostki badawczo-rozwojowe, z tytułu użytkowania wieczystego tych gruntów, ponoszą opłaty określone w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Art. 19. Minister właściwy do spraw nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe warunki i sposób gospodarki finansowej jednostek badawczo-rozwojowych, w tym w szczególności określa źródła przychodów tej jednostki, fundusze tworzone przez jednostkę i sposób gospodarowania tymi funduszami.

Rozdział 4

Organy jednostki badawczo-rozwojowej

Art. 20. Organami jednostki badawczo-rozwojowej są:

- 1) dyrektor;
- 2) rada naukowa.

Art. 21. 1. Dyrektor kieruje jednostką badawczo-rozwojową, a w szczególności:

- 1) ustala plany działalności jednostki badawczo-rozwojowej;
- 2) realizuje politykę kadrową;
- 3) zarządza mieniem i odpowiada za wyniki działalności jednostki badawczo-rozwojowej;
- 4) reprezentuje jednostkę badawczo-rozwojową;
- 5) podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących jednostki badawczo-rozwojowej, z wyjątkiem należących do zakresu działania rady naukowej.

2. Dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej powołuje na okres 5 lat minister sprawujący nadzór nad tą jednostką spośród kandydatów wyłonionych w drodze konkursu, po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

3. Funkcję dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej może pełnić osoba, która:

- 1) posiada wyższe wykształcenie;
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych;
- 3) posiada co najmniej pięcioletnie doświadczenie w zarządzaniu badaniami naukowymi lub zespołami badawczymi lub przedsięwzięciami gospodarczymi lub finansowymi;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

4. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzenia konkursu na dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, w tym powołania komisji konkursowej i sposób ogłoszenia konkursu, mając na względzie jawność i przejrzystość procedury.

Art. 21a. Do powołania dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, jego zastępcy oraz kierownika komórki organizacyjnej i jego zastępcy nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217, z późn. zm.⁷⁾).

Art. 22. 1. Dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej odwołuje minister sprawujący nadzór nad tą jednostką po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

2. Minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową, do której włączono inną

jednostkę, może po zasięgnięciu opinii rady naukowej odwołać dyrektora tej jednostki.

Art. 23. 1. Zastępców dyrektora oraz kierowników komórek organizacyjnych prowadzących badania naukowe lub prace rozwojowe powołuje i odwołuje dyrektor. Odwołanie nie powoduje rozwiązania stosunku pracy wobec pracownika jednostki badawczo-rozwojowej.

2. Głównego księgowego oraz kierowników komórek organizacyjnych, niewymienionych w ust. 1, zatrudnia dyrektor.

3. Zastępcą dyrektora do spraw naukowych może być tylko osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy.

4. Statut jednostki badawczo-rozwojowej może przewidywać:

- 1) stanowisko sekretarza naukowego jednostki badawczo-rozwojowej, do którego przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio;
- 2) powołanie kolegium lub innych organów opiniodawczo-doradczych dyrektora; członków tych organów powołuje i odwołuje dyrektor.

5. Dyrektor jednostki badawczo-rozwojowej może ustanawiać pełnomocników do realizacji określonych zadań i ustalać zakres i czas ich umocowania. Dyrektor może ustanowić również prokurę.

Art. 23a. 1. Dyrektor jednostki badawczo-rozwojowej, jego zastępca oraz główny księgowy nie mogą obejmować ani nabywać akcji lub udziałów spółek tworzonych przez tę jednostkę.

2. Dyrektor jednostki badawczo-rozwojowej, jego zastępca oraz główny księgowy nie mogą pozostawać ze spółkami określonymi w ust. 1 w stosunku pracy oraz świadczyć na ich rzecz usług ani pracy na podstawie innej niż stosunek pracy. Zakaz ten nie dotyczy zasiadania w radach nadzorczych lub komisjach rewizyjnych takich spółek.

3. Dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, jego zastępcę oraz głównego księgowego w okresie trwania stosunku pracy obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej określony w odrębnej umowie.

4. Do zakazu, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepisy art. 101¹, 101³ i 101⁴ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁸⁾).

5. Umowę z dyrektorem jednostki badawczo-rozwojowej określoną w przepisach, o których mowa w ust. 4, zawiera minister sprawujący nadzór nad jednostką.

Art. 24. 1. Rada naukowa jest organem stanowiącym, inicjującym, opiniodawczym i doradczym jednostki badawczo-rozwojowej w zakresie jej działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej.

2. W szczególności do zadań rady naukowej należy:

- 1) uchwalanie statutu jednostki badawczo-rozwojowej;
- 2) występowanie z wnioskami do ministra sprawującego nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową o powołanie lub odwołanie dyrektora tej jednostki;
- 3) ustalanie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej jednostki badawczo-rozwojowej, z tym że w odniesieniu do państwowych instytutów badawczych wymaga to uzgodnienia z ministrem sprawującym nadzór nad jednostką;
- 4) występowanie z wnioskami w sprawie połączenia, podziału, reorganizacji lub likwidacji jednostki badawczo-rozwojowej oraz inicjowanie przekształcenia tej jednostki;
- 5) opiniowanie kierunkowych planów tematycznych i finansowych jednostki badawczo-rozwojowej oraz rocznych sprawozdań jej dyrektora z wykonania zadań tej jednostki;
- 6) opiniowanie wniosków dotyczących połączenia, podziału lub reorganizacji jednostki badawczo-rozwojowej oraz stałej współpracy tej jednostki z innymi osobami prawnymi;
- 7) opiniowanie regulaminu organizacyjnego jednostki badawczo-rozwojowej;
- 8) opiniowanie kandydatów na funkcje dyrektora, zastępców dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, sekretarza naukowego oraz kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym;
- 9) opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych pracowników;
- 10) opiniowanie wniosków o przyznawanie stypendiów naukowych;
- 11) przeprowadzanie postępowania o nadanie tytułu naukowego na zasadach określonych w odrębnych przepisach;

12) przeprowadzanie przewodów doktorskich i habilitacyjnych w zakresie posiadanych uprawnień.

3. Prawo głosu w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 9 i 10, posiadają tylko członkowie rady naukowej ze stopniem naukowym lub tytułem naukowym.

4. Prawo głosu w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 11 i 12, posiadają tylko członkowie rady naukowej ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem naukowym.

5. Rada naukowa jest uprawniona do zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach dotyczących działalności jednostki badawczo-rozwojowej.

6. Rada naukowa sporządza opinie, o których mowa w ust. 2 pkt 5-10, w terminie nie dłuższym niż 30 dni.

Art. 25. 1. W skład rady naukowej jednostki badawczo-rozwojowej, w liczbie określonej w statucie tej jednostki, wchodzi:

- 1) pracownicy jednostki badawczo-rozwojowej ze stopniem naukowym lub tytułem naukowym, zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy, w liczbie stanowiącej nie mniej niż 30 % i nie więcej niż 50 % składu rady naukowej;
- 2) pracownicy badawczo-techniczni lub naukowci bez stopnia lub tytułu naukowego, zatrudnieni w jednostce badawczo-rozwojowej w pełnym wymiarze czasu pracy, w liczbie stanowiącej nie więcej niż 30 % składu rady naukowej;
- 3) osoby spoza jednostki badawczo-rozwojowej posiadające tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a także osoby wyróżniające się wiedzą i praktycznym dorobkiem w dziedzinie objętej zakresem działania jednostki badawczo-rozwojowej, w liczbie stanowiącej nie mniej niż 20 % i nie więcej niż 50 % składu rady naukowej.

2. Funkcja członka rady naukowej jednostki badawczo-rozwojowej nie może być łączona z funkcją dyrektora tej jednostki, jego zastępcy lub głównego księgowego.

3. Członków rady naukowej jednostki badawczo-rozwojowej, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, wybierają w głosowaniu tajnym pracownicy jednostki na okres 4 lat.

4. Członków rady naukowej jednostki badawczo-rozwojowej zatrudnionych poza tą jednostką powołuje na okres 4 lat minister sprawujący nadzór nad jednostką spośród kandydatów wskazanych przez jednostkę.

5. Członkowie rady naukowej zatrudnieni poza jednostką badawczo-rozwojową są zobowiązani do nieujawniania uzyskanych informacji, stanowiących tajemnicę tej jednostki w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

6. Rada naukowa działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

7. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania wyborów rady naukowej oraz uzupełniania składu rady w trakcie kadencji, biorąc pod uwagę właściwą realizację zadań rady.

Art. 26. 1. Rada naukowa wybiera w głosowaniu tajnym przewodniczącego i jego zastępców.

2. Przewodniczącym rady naukowej może być tylko osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

3. (uchylony).

4. (uchylony).

5. W posiedzeniach rady naukowej biorą udział dyrektor, przedstawiciele zakładowych organizacji związkowych oraz inne osoby zaproszone przez przewodniczącego rady naukowej.

Art. 27. 1. Rozwiązanie stosunku pracy z członkiem rady naukowej w czasie trwania kadencji oraz w ciągu roku po jej upływie wymaga zgody tej rady, z wyjątkiem:

- 1) rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia;
- 2) zwolnienia z pracy na podstawie orzeczenia komisji dyscyplinarnej.

2. Członkowi rady naukowej nie można bez zgody rady naukowej zmienić warunków pracy i płacy na jego niekorzyść w czasie określonym w ust. 1.

3. Działalność w radzie naukowej ma charakter społeczny.

4. Członek rady naukowej zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy z powodu pełnienia swoich zadań w godzinach pracy.

Rozdział 5

Nadzór nad działalnością jednostki badawczo-rozwojowej

Art. 28. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa podlega nadzorowi sprawowanemu przez organ określony w akcie o jej utworzeniu.

2. Minister sprawuje nadzór nad działalnością jednostki badawczo-rozwojowej oraz pracą dyrektora jednostki z punktu widzenia legalności i gospodarności.

3. Stwierdzenie przez ministra sprawującego nadzór nad jednostką nielegalności lub niegospodarności w działalności dyrektora jednostki może być podstawą do odwołania dyrektora, bez konieczności zasięgnięcia opinii, o której mowa w art. 22 ust. 1.

4. (uchylony).

5. W razie stwierdzenia, że decyzja dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej lub zaniechanie podjęcia decyzji spowodowało stratę finansową, minister sprawujący nadzór nad tą jednostką może ustalić odszkodowanie na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

6. Przepis ust. 5 nie wyklucza zastosowania przepisów dotyczących odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Art. 29. 1. Minister sprawujący nadzór może nałożyć na jednostkę badawczo-rozwojową obowiązek wprowadzenia do jej planu zadania lub wyznaczyć jej zadanie poza planem, jeżeli jest to niezbędne do realizacji szczególnie ważnych celów gospodarczych lub społecznych, ze względu na potrzeby obrony kraju, w przypadku klęski żywiołowej bądź w celu wykonania zobowiązań międzynarodowych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, minister sprawujący nadzór zapewnia jednostce badawczo-rozwojowej środki do wykonania zadania, chyba że wykonanie zadania następuje odpłatnie na podstawie umowy, zawieranej ze stroną finansującą wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1.

3. W razie doznania szkody przez jednostkę badawczo-rozwojową z powodu wykonania zadania nałożonego przez ministra sprawującego nadzór, organ ten jest obowiązany do jej naprawienia.

Rozdział 6

Pracownicy jednostki badawczo-rozwojowej

Art. 30. Jednostka badawczo-rozwojowa może zatrudniać:

- 1) pracowników naukowych;
- 2) pracowników badawczo-technicznych;
- 3) pracowników inżynieryjno-technicznych;
- 4) pracowników administracyjno-ekonomicznych;
- 5) pracowników bibliotecznych i pracowników dokumentacji naukowej;
- 6) pracowników służby zdrowia;
- 7) pracowników na stanowiskach robotniczych;
- 8) pracowników obsługi i innych.

Art. 31. 1. Do pracowników naukowych i badawczo-technicznych zatrudnionych w niebędących jednostkami badawczo-rozwojowymi państwowymi i spółdzielczych jednostkach organizacyjnych oraz w spółkach handlowych, które prowadzą lub koordynują prace naukowe w wyodrębnionych w tym celu komórkach organizacyjnych, stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) art. 32-48, z wyjątkiem przepisów dotyczących nawiązania stosunku pracy na podstawie mianowania;
- 2) art. 56, 59-61.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Państwowej Straży Pożarnej, powołanych na podstawie odrębnych przepisów na stanowiska naukowe i badawczo-techniczne w państwowych i spółdzielczych jednostkach organizacyjnych oraz w spółkach handlowych.

3. (uchylony).

4. W jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, może być powołana rada naukowa.

Rozdział 7

Pracownicy naukowci

Art. 32. 1. Pracownikiem naukowym może być osoba o wymaganych ustawą kwalifikacjach naukowych i wysokim poziomie etycznym.

2. Podstawowym obowiązkiem pracownika naukowego jest realizacja celów i zadań jednostki badawczo-rozwojowej, a w szczególności prowadzenie działalności naukowej i rozwojowej, zapewniającej stały rozwój nauki i techniki.

Art. 33. 1. Pracownikiem naukowym jest osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) profesora;
- 2) docenta;
- 3) adiunkta;
- 4) asystenta.

2. Osoby zajmujące stanowisko profesora kontraktowego i docenta kontraktowego nie mogą pełnić funkcji zastępcy dyrektora do spraw naukowych oraz sekretarza naukowego jednostki badawczo-rozwojowej.

3. Na stanowisku docenta można zatrudnić osobę posiadającą stopień naukowy doktora habilitowanego.

4. Na stanowisku profesora można zatrudnić osobę posiadającą tytuł naukowy.

5. Na stanowisku profesora lub docenta, za zgodą rady naukowej, można zatrudnić na podstawie umowy o pracę na czas określony:

- 1) osobę posiadającą tytuł naukowy - na stanowisku profesora, a osobę posiadającą stopień naukowy doktora habilitowanego - na stanowisku docenta;
- 2) osobę niebędącą obywatelem polskim, posiadającą kwalifikacje równorzędne z określonymi w pkt 1, z zachowaniem wymagań określonych w odrębnych przepisach dotyczących cudzoziemców.

6. Do osób, o których mowa w ust. 5 pkt 2, w zakresie ich praw i obowiązków stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zatrudniania na stanowiskach nauczycieli akademickich osób niebędących obywatelami polskimi.

Art. 34. 1. Pracownikami naukowymi są bibliotekarze dyplomowani oraz dyplomowani pracownicy dokumentacji naukowej.

2. Dyplomowani bibliotekarze i dyplomowani pracownicy dokumentacji naukowej są zatrudniani odpowiednio na stanowiskach:

- 1) starszego kustosza dyplomowanego lub starszego dokumentalisty dyplomowanego;
- 2) kustosza dyplomowanego lub dokumentalisty dyplomowanego;
- 3) adiunkta bibliotecznego lub adiunkta dokumentacji naukowej;
- 4) asystenta bibliotecznego lub asystenta dokumentacji naukowej.

Art. 35. 1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowym nawiązuje się na podstawie mianowania albo przez zawarcie umowy o pracę.

2. Pracownika naukowego na stanowisko profesora lub docenta mianuje się na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 5; mianowania dokonuje minister sprawujący nadzór, na wniosek dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej.

3. Stosunek pracy z innymi pracownikami naukowymi niż określeni w ust. 2 nawiązuje się przez zawarcie umowy o pracę.

4. Nawiązanie stosunku pracy z pracownikiem naukowym, dla którego jednostka badawczo-rozwojowa jest dodatkowym miejscem pracy lub miejscem pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy, następuje na podstawie umowy o pracę.

5. Pracownicy naukowci podlegają okresowym ocenom dorobku naukowego i technicznego, dokonywanym przez radę naukową.

5a. Minister właściwy do spraw nauki określa, w drodze rozporządzenia, sposób dokonywania okresowych ocen dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach badawczo-rozwojowych, uwzględniając w szczególności okresy zatrudnienia, po upływie których dokonuje się oceny pracownika naukowego, tryb dokonywania oceny i wyznaczania przez radę naukową zespołów oceniających oraz tryb rozpatrywania wniosków o dokonanie ponownej oceny, jeżeli pracownik naukowy nie zgadza się z oceną zespołu oceniającego.

6. Odwołanie pracownika naukowego z powierzonej mu funkcji w jednostce badawczo-rozwojowej nie powoduje rozwiązania stosunku pracy.

Art. 36. 1. Do obowiązków pracownika naukowego należy realizacja zadań statutowych jednostki badawczo-rozwojowej, w szczególności poprzez:

- 1) twórczą działalność naukową polegającą na rozwiązywaniu problemów naukowych na użytek praktyki społecznej i gospodarczej;
  - 2) wprowadzanie do praktyki wyników badań naukowych;
  - 3) podnoszenie swoich kwalifikacji;
  - 4) upowszechnianie osiągnięć nauki, w tym poprzez publikacje oraz aktywny udział w życiu naukowym;
  - 5) kształcenie kadry naukowej;
  - 6) udział w pracach organizacyjnych jednostki badawczo-rozwojowej związanej z pracami naukowymi oraz działalnością dydaktyczną lub artystyczną, a w jednostce badawczo-rozwojowej nadzorowanej przez ministra właściwego do spraw zdrowia - także udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakładzie opieki zdrowotnej prowadzonym przez tę jednostkę.
2. Przepisu ust. 1 pkt 5 nie stosuje się do pracowników zatrudnionych na stanowisku asystenta.
3. (uchylony).
4. (uchylony).

Art. 37. 1. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym ulega rozwiązaniu z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia na wniosek pracownika, a ponadto w przypadkach:

- 1) trwałej niezdolności do pracy naukowej, spowodowanej chorobą;
- 2) (uchylony);
- 3) otrzymania dwukrotnej negatywnej oceny w trybie określonym w art. 35 ust. 5 i 5a;
- 4) likwidacji jednostki badawczo-rozwojowej lub jej reorganizacji, połączonej ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia.

2. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym ulega rozwiązaniu bez wypowiedzenia:

- 1) w razie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej choroby przekracza rok; w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po stwierdzeniu przez komisję lekarską poprawy stanu zdrowia i możliwości powrotu do pracy, okres nieobecności w pracy spowodowanej chorobą może być przedłużony ponad rok, nie dłużej jednak niż do dwóch lat;
- 2) z końcem roku kalendarzowego, w którym pracownik kończy 70. rok życia;
- 3) w razie rażącego niewywiązywania się pracownika z podstawowych obowiązków pracownika naukowego, stwierdzonego w trybie określonym w przepisie art. 35 ust. 5.

3. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowym może ulec rozwiązaniu w każdym czasie za zgodą stron.

4. Rozwiązania stosunku pracy z mianowanym pracownikiem naukowym, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia lub bez wypowiedzenia, dokonuje organ, który dokonał mianowania, na wniosek dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, zaopiniowany przez radę naukową.

Art. 38. Stosunek pracy mianowanego pracownika naukowego wygasa bez wypowiedzenia z mocy prawa w razie:

- 1) ukarania w trybie dyscyplinarnym karą zwolnienia z pracy;
- 2) skazania na karę pozbawienia praw publicznych albo prawa wykonywania zawodu;
- 3) pozbawienia tytułu naukowego;
- 4) skazania na karę pozbawienia wolności - po upływie miesiąca od dnia skazania;
- 5) (uchylony).

Art. 39. Mianowani pracownicy naukowcy ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za rażące naruszenie swych obowiązków lub uchybienie godności pracownika nauki.

Art. 39a. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie czterech miesięcy od dnia powzięcia przez właściwy organ jednostki badawczo-rozwojowej wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego ukaranie dyscyplinarne i po upływie trzech lat od popełnienia tego czynu. Jeżeli jednak czyn stanowi przestępstwo - okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia tego przestępstwa.

Art. 39b. 1. Karami dyscyplinarnymi stosowanymi wobec mianowanych pracowników naukowych są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) nagana z pozbawieniem od roku do trzech lat prawa pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach badawczo-rozwojowych;
- 4) wydalenie z pracy.

2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w ust. 1 pkt 4 powoduje wygaśnięcie stosunku pracy oraz zakaz ubiegania się o zatrudnienie w jednostce badawczo-rozwojowej przez okres pięciu lat.

Art. 40. 1. W sprawach dyscyplinarnych mianowanych pracowników naukowych orzekają:

- 1) w pierwszej instancji - komisje dyscyplinarne powoływane przez ministrów sprawujących nadzór;
- 2) w drugiej instancji - wyższa komisja dyscyplinarna powoływana przez ministra właściwego do spraw nauki.

2. Członków komisji dyscyplinarnych, w tym przewodniczącego i zastępców przewodniczącego, powołuje się na okres 4 lat.

3. Komisje dyscyplinarne działają w zespołach trzyosobowych.

3a. Komisja dyscyplinarna wszczyna postępowanie dyscyplinarne z dniem zgłoszenia przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie tego postępowania.

3b. Obwiniony ma prawo korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy, z zastrzeżeniem przepisów o ochronie tajemnicy ustawowo chronionej. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wniósł o orzeczenie kary wydalenia z pracy, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, przewodniczący składu orzekającego wyznacza obrońcę spośród mianowanych pracowników naukowych.

3c. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie po przeprowadzeniu rozprawy.

3d. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej jednostki badawczo-rozwojowej strony mogą odwołać się do wyższej komisji dyscyplinarnej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

3e. Od orzeczeń wyższej komisji dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego - sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Od orzeczenia sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

3f. Do rozpatrzenia odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

4. Minister właściwy do spraw nauki, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady powoływania i organizacji komisji dyscyplinarnych, zasady wyznaczania składów orzekających, rzeczników dyscyplinarnych, tryb postępowania dyscyplinarnego, wykonywania kar dyscyplinarnych oraz ich darowania i zatarcia.

Art. 41. 1. Jednostka badawczo-rozwojowa, w której pracownik naukowy jest zatrudniony na podstawie mianowania, jest jego podstawowym miejscem pracy.

2. Pracownik naukowy zatrudniony w jednostce badawczo-rozwojowej w pełnym wymiarze czasu pracy, podejmując dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy, ma obowiązek zawiadomić o tym kierownika jednostki.

3. Pracownika naukowego, w okresie trwania stosunku pracy, obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej, określony w odrębnej umowie.

4. Podjęcie przez pracownika naukowego dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy u dodatkowego pracodawcy lub prowadzenie działalności gospodarczej bez wcześniejszego zawiadomienia dyrektora stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w jednostce badawczo-rozwojowej stanowiącej podstawowe miejsce pracy tego pracownika.

5. Przepisy ust. 2-4 stosuje się do dyrektora jednostki, jego zastępcy oraz głównego księgowego jednostki, z tym że dyrektor jest obowiązany zawiadomić ministra sprawującego nadzór nad jednostką.

Art. 42. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do pracowników naukowych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pracowników naukowych w szkołach wyższych.

Rozdział 8

Pracownicy badawczo-techniczni

Art. 43. Podstawowym obowiązkiem pracownika badawczo-technicznego jest realizacja celów i

zadań jednostki badawczo-rozwojowej, a w szczególności aktywne współdziałanie w rozwiązywaniu problemów naukowo-technicznych, prowadzenie prac zmierzających do ich praktycznych zastosowań oraz uczestniczenie w ich wdrażaniu i upowszechnianiu.

Art. 44. 1. Pracownikiem badawczo-technicznym jest osoba zatrudniona na stanowisku:

- 1) głównego specjalisty badawczo-technicznego;
- 2) starszego specjalisty badawczo-technicznego;
- 3) specjalisty badawczo-technicznego.

2. Na stanowisku głównego specjalisty badawczo-technicznego można zatrudnić osobę posiadającą stopień naukowy doktora lub specjalizację zawodową II stopnia albo posiadającą uprawnienia określone ustawą o rzecznikach patentowych.

3. Na stanowisku starszego specjalisty badawczo-technicznego można zatrudnić osobę, która posiada:

- 1) specjalizację zawodową I stopnia - w zawodach, w których specjalizacja została wprowadzona odrębnymi przepisami, lub
- 2) dyplom ukończenia szkoły wyższej i odpowiednio udokumentowany znaczny dorobek badawczy lub projektowy, patentowy, osiągnięcia organizacyjne, ekonomiczne, artystyczne bądź równorzędne - w zawodach, w których specjalizacja nie została wprowadzona, oraz co najmniej 5-letni staż pracy w danej specjalności.

4. Na stanowisku specjalisty badawczo-technicznego można zatrudnić osobę, która posiada:

- 1) dyplom ukończenia szkoły wyższej i odpowiednio udokumentowany dorobek badawczy lub projektowy, konstrukcyjny, technologiczny, patentowy, osiągnięcia organizacyjne, ekonomiczne, artystyczne bądź równorzędne oraz
- 2) 5-letni staż pracy w danej specjalności.

Art. 45. Pracownicy badawczo-techniczni podlegają okresowym ocenom dorobku badawczego i technicznego, zgodnie z przepisami, o których mowa w art. 35 ust. 5a.

Art. 46. Do obowiązków pracownika badawczo-technicznego należy realizacja zadań statutowych jednostki badawczo-rozwojowej, w szczególności poprzez:

- 1) współuczestniczenie w rozwiązywaniu problemów naukowych realizowanych przez jednostkę badawczo-rozwojową;
- 2) przystosowywanie rezultatów badań do potrzeb praktyki;
- 3) prowadzenie prac w dziedzinie projektów, konstrukcji, technologii, organizacji, metod leczniczych i udział we wprowadzaniu ich do praktyki;
- 4) prowadzenie prac doświadczalnych;
- 5) prowadzenie prac związanych z ochroną własności przemysłowej, praw autorskich i wynalazczości;
- 6) uczestniczenie w pracach organizacyjnych związanych z działalnością, o której mowa w pkt 1-4.

Art. 47. Nawiązanie stosunku pracy z pracownikiem badawczo-technicznym następuje na podstawie umowy o pracę.

Art. 48. Do pracowników badawczo-technicznych stosuje się przepis art. 41.

Rozdział 9

Pracownicy inżynieryjno-techniczni

Art. 49. 1. Pracowników inżynieryjno-technicznych zatrudnia się na podstawie umowy o pracę.

2. Do obowiązków pracowników inżynieryjno-technicznych należy w szczególności:

- 1) uczestniczenie w prowadzeniu prac rozwojowych realizowanych przez jednostkę badawczo-rozwojową;
- 2) wykonywanie zadań związanych z obsługą prac wynikających z działalności jednostki badawczo-rozwojowej;
- 3) wykonywanie zadań związanych z remontami i konserwacją aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń technicznych będących w posiadaniu jednostki badawczo-rozwojowej.

Art. 50. Kwalifikacje pracowników inżynieryjno-technicznych niezbędne do zajmowania poszczególnych stanowisk pracy określają przepisy o wynagradzaniu.

Art. 51. Do pracowników inżynieryjno-technicznych stosuje się przepis art. 41.

Rozdział 10

Pracownicy administracyjno-ekonomiczni

Art. 52. 1. Pracowników administracyjno-ekonomicznych zatrudnia się na podstawie umowy o pracę.

2. Do obowiązków pracowników administracyjno-ekonomicznych w szczególności należy:

- 1) administrowanie majątkiem jednostki badawczo-rozwojowej;
- 2) rozwiązywanie problemów ekonomicznych jednostki badawczo-rozwojowej oraz prowadzenie spraw związanych z kształtowaniem stosunków prawnych z innymi podmiotami;
- 3) wykonywanie prac związanych z planowaniem, finansowaniem i sprawozdawczością w zakresie działalności jednostki badawczo-rozwojowej;
- 4) obsługa administracyjna i socjalna pracowników jednostki badawczo-rozwojowej.

Art. 53. Kwalifikacje pracowników administracyjno-ekonomicznych określają przepisy o wynagradzaniu.

Rozdział 11

Pozostali pracownicy

Art. 54. 1. Pracowników, o których mowa w przepisie art. 30 pkt 5-8, zatrudnia się na podstawie umowy o pracę.

2. Do obowiązków pracowników, o których mowa w ust. 1, należy wykonywanie zadań ustalonych odrębnymi przepisami albo wynikających z ich specjalności zawodowych lub określonych w regulaminie organizacyjnym jednostki badawczo-rozwojowej.

3. Kwalifikacje pracowników, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy lub przepisy o wynagradzaniu.

Rozdział 12

Uprawnienia pracowników jednostki badawczo-rozwojowej

Art. 55. 1. Zasady wynagradzania pracowników jednostki badawczo-rozwojowej, a także wymagane zgodnie z przepisami art. 50, 53 i 54 ust. 3 kwalifikacje pracowników, o których mowa w tych przepisach, określa się w układach zbiorowych pracy lub w regulaminach wynagradzania, ustalanych na podstawie przepisów Kodeksu pracy.

2. Pracownikom jednostki badawczo-rozwojowej przysługuje dodatek za wysługę lat:

- 1) dla pracowników naukowych i badawczo-technicznych - w wysokości 3 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po 3 latach pracy, wzrastający o 1 % w każdym następnym roku do 20 % po 20 latach pracy;
- 2) dla pozostałych pracowników jednostki badawczo-rozwojowej - w wysokości 5 % miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po 5 latach pracy, wzrastający o 1 % w każdym następnym roku do 20 % po 20 latach pracy.

3. (uchylony).

4. Za wieloletnią pracę pracownikom jednostek badawczo-rozwojowych przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) po 20 latach pracy - 75 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) po 25 latach pracy - 100 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) po 30 latach pracy - 150 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) po 35 latach pracy - 200 % wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) po 40 latach pracy - 300 % wynagrodzenia miesięcznego;

6) po 45 latach pracy - 400 % wynagrodzenia miesięcznego.

5. Okresy pracy i inne okresy uprawniające do dodatku za wysługę lat oraz do nagrody jubileuszowej ustala się w obowiązującym w jednostce badawczo-rozwojowej układzie zbiorowym pracy lub regulaminie wynagradzania.

Art. 56. 1. Czas pracy pracowników jednostki badawczo-rozwojowej, z wyjątkiem pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, pracowników obsługi, kierowców oraz pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu, wynosi 40 godzin tygodniowo, chyba że przepisy szczególne przewidują inną normę czasu pracy.

2. Do czasu pracy pracowników jednostek badawczo-rozwojowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, o których mowa w art. 36 *ust. 3*, stosuje się odpowiednio przepisy o czasie pracy pracowników *zakładów społecznej służby zdrowia*.

3. Rozkład czasu pracy określa regulamin pracy uzgodniony ze związkami zawodowymi działającymi w jednostce.

4. Jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki badawczo-rozwojowej, pracownicy mogą być zatrudniani poza godzinami pracy, a w szczególnych przypadkach - także w nocy oraz w dni wolne od pracy, na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

5. Przepisu *ust. 4* nie stosuje się do kobiet w ciąży oraz osób opiekujących się dziećmi w wieku do 8 lat.

Art. 57. (uchylony).

Art. 58. Pracownikom jednostki badawczo-rozwojowej pracującym w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia przysługują z tego tytułu dodatki określone w art. 55 *ust. 1*.

Art. 59. 1. (uchylony).

2. Pracownikowi jednostki badawczo-rozwojowej przechodzącemu na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego, ostatnio pobieranego, wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres jego zatrudnienia wynosi co najmniej 10 lat.

3. Okres uprawniający do odprawy ustala się według zasad obowiązujących przy ustalaniu okresów zatrudnienia uprawniających do dodatków za wysługę lat.

Art. 60. Do pracowników naukowych oraz pracowników badawczo-technicznych jednostki badawczo-rozwojowej w zakresie wynagrodzenia za czas choroby lub innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy, prawa do bezpłatnego lub płatnego urlopu dla celów naukowych, artystycznych lub kształcenia zawodowego, a także urlopu dla poratowania zdrowia oraz przenoszenia pracowników naukowych mianowanych i jednorazowego zasiłku na zagospodarowanie - stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pracowników naukowych w szkołach wyższych.

Art. 60a. (uchylony).

Art. 61. Pracownikom naukowym oraz pracownikom badawczo-technicznym zatrudnionym na stanowisku głównego specjalisty badawczo-technicznego lub starszego specjalisty badawczo-technicznego przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze 36 dni roboczych rocznie.

Rozdział 13

Przepisy szczególne i przejściowe

Art. 62. 1. Zakłady doświadczalne będące państwowymi przedsiębiorstwami gospodarki rolnej przekształca się z dniem 1 lipca 1986 r. w zakłady doświadczalne jednostek badawczo-rozwojowych wskazanych przez organy założycielskie tych zakładów, zwane dalej "zakładami doświadczalnymi".

2. Włączone do jednostek badawczo-rozwojowych zakłady doświadczalne stają się zakładami tych jednostek, samodzielnie sporządzającymi bilans.

3. Organy założycielskie, o których mowa w *ust. 1*, określają zasady i tryb włączenia zakładów doświadczalnych do jednostek badawczo-rozwojowych.

4. Do zakładów doświadczalnych stosujących przepisy o gospodarce finansowej państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, od dnia 1 stycznia 1991 r. stosuje się przepisy o gospodarce finansowej jednostek badawczo-rozwojowych.

5. Do pracowników zakładów doświadczalnych stosuje się przepisy Kodeksu pracy o układach zbiorowych pracy lub regulaminach wynagradzania, z tym że minister sprawujący nadzór nad jednostką badawczo-rozwojową, w której skład wchodzi zakład doświadczalny, może na pracowników naukowych i badawczo-technicznych takiego zakładu rozciągnąć w całości bądź w części przepisy niniejszej ustawy dotyczące tych pracowników.

Art. 63. Przepisy art. 62 ust. 2, 4 i 5 stosuje się także odpowiednio do tworzonych po dniu wejścia w życie ustawy zakładów doświadczalnych gospodarki rolnej, wchodzących w skład jednostek badawczo-rozwojowych.

Art. 64. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) grunty, będące własnością Skarbu Państwa lub gmin, pozostające w zarządzie jednostki badawczo-rozwojowej, stają się przedmiotem użytkowania wieczystego tej jednostki;
  - 2) budynki i urządzenia związane trwale z gruntami państwowymi pozostającymi w zarządzie jednostki badawczo-rozwojowej stają się jej własnością;
  - 3) pozostałe składniki mienia jednostki badawczo-rozwojowej stają się jej własnością.
2. Przepisy ust. 1 nie naruszają praw osób trzecich, z wyłączeniem Skarbu Państwa.

Art. 64a. 1. Jednostki badawczo-rozwojowe nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych mogą nabyć:

- 1) w użytkowanie wieczyste - grunty będące własnością Skarbu Państwa lub gminy pozostające w dniu 1 stycznia 2001 r. w ich posiadaniu, jeżeli grunty te są niezbędne do prowadzenia w sposób ciągły badań naukowych lub prac rozwojowych określonych w statutach tych jednostek;
- 2) na własność - pozostające w jej posiadaniu w dniu 1 stycznia 2001 r. budynki i urządzenia związane trwale z gruntami, o których mowa w pkt 1, oraz pozostałe składniki mienia jednostki.

2. Nabycie mienia, o którym mowa w ust. 1, następuje nieodpłatnie.

3. Z mienia nabytego na własność przez jednostki badawczo-rozwojowe nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej wyłącza się przydzielone mienie wojskowe, które nie podlegało zaliczeniu do funduszu jednostki badawczo-rozwojowej.

4. Przepisy ust. 1 nie naruszają praw osób trzecich, z wyłączeniem Skarbu Państwa lub gminy.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób stwierdzania stanu posiadania mienia, o którym mowa w ust. 1, z uwzględnieniem w szczególności dowodów potwierdzających posiadanie tego mienia.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, jednostki badawczo-rozwojowe nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych, które mogą nabyć mienie wymienione w ust. 1, po udokumentowaniu stanu posiadania tego mienia w sposób określony w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 5.

7. Jednostka badawczo-rozwojowa wskazana w rozporządzeniu Rady Ministrów nabywa mienie, o którym mowa w ust. 1, na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez wojewodę albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta), na wniosek tej jednostki złożony nie później niż w terminie do dnia 31 grudnia 2003 r.

Art. 65. 1. Do czasu powołania dyrektora w nowo tworzonych jednostkach badawczo-rozwojowych minister sprawujący nadzór wyznacza na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy osobę pełniącą funkcję kierownika jednostki badawczo-rozwojowej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie odwołania osoby pełniącej funkcję dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej, a także gdy funkcja dyrektora pozostaje nieobsadzona z innych przyczyn.

Art. 66. 1. Osoby, które nie posiadają stopnia naukowego doktora, a zajmują w dniu wejścia w życie ustawy stanowisko docenta lub adiunkta, zachowują to stanowisko na okres nie dłuższy niż 5 lat.

2. Osoby określone w ust. 1, które w dniu wejścia w życie ustawy ukończyły: mężczyźni 50 lat i kobiety 45 lat, zachowują to stanowisko.

Art. 67. 1. Stosunek służbowy, wynikające z niego prawa i obowiązki oraz odpowiedzialność dyscyplinarną żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Państwowej Straży Pożarnej, wykonujących obowiązki w jednostkach badawczo-rozwojowych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej lub ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określają odrębne przepisy.

2. Warunkiem powołania żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Państwowej Straży Pożarnej na stanowiska przewidziane dla pracowników naukowych i badawczo-technicznych jest posiadanie kwalifikacji określonych w niniejszej ustawie i odrębnych przepisach.

Art. 68. (uchylony).

Art. 69. (uchylony).

Art. 70. Spory o roszczenia ze stosunku pracy pracowników naukowych, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, podlegają rozpoznaniu w trybie przewidzianym w Kodeksie pracy.

Art. 71. Słuchacze studiów doktoranckich istniejących w dniu wejścia w życie ustawy mają prawo ukończyć te studia w dotychczasowym trybie i z zachowaniem posiadanych uprawnień.

Art. 72. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb działania oraz sposób i warunki tworzenia, łączenia, podziału i reorganizacji, i likwidacji jednostek badawczo-rozwojowych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych, uwzględniając w szczególności potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz specyfikę działania tych jednostek.

Art. 73. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może rozciągnąć przepisy niniejszej ustawy na jednostki badawczo-rozwojowe tworzone na podstawie porozumień międzynarodowych w zakresie nieuregulowanym tymi porozumieniami.

Art. 74. (uchylony).

Art. 75. (uchylony).

Art. 76. W sprawach nieuregulowanych ustawą do jednostek badawczo-rozwojowych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące działalności przedsiębiorstw państwowych.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732 i Nr 141, poz. 888.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 141, poz. 943, z 1999 r. Nr 49, poz. 484, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 71 i Nr 164, poz. 1365.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i 871, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546, Nr 173, poz. 1808 i Nr 210, poz. 2135, z 2005 r. Nr 94, poz. 785, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 47, poz. 347, Nr 133, poz. 935 i Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 123, poz. 850 i Nr 179, poz. 1279 oraz z 2008 r. Nr 96, poz. 606 i Nr 116, poz. 731.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26, z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 240, poz. 2055, z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, Nr 123, poz. 1291 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417 i Nr 183, poz. 1538 oraz z 2006 r. Nr

107, poz. 721.

- 6) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 167, poz. 1399 oraz z 2006 r. Nr 107, poz. 721 i Nr 220, poz. 1600.
- 7) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 17, poz. 96, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 123, poz. 847 i Nr 176, poz. 1242 oraz z 2008 r. Nr 98, poz. 634.
- 8) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672 oraz z 2008 r. Nr 93, poz. 586 i Nr 116, poz. 740.